

roślinám přiřazují formu s názvem „beskydica“, tedy dle pohoří Beskyd, kde se tyto nádherní jedinci vyskytují.

Typus (herbářová položka): Lokace nalezišť neuvádím vzhledem k čím dál častějšímu vykrádání lokalit vzácných a ohrožených druhů. Současná legislativa velmi znesnadňuje či téměř neumožňuje fyzické osobě uchování položky chráněné rostliny, zvláště orchideje, v odborných zařízeních (muzeum apd). Proto dokládám typus alternativně, a to formou fotografií

Dvě nové formy prstnaticů u nás

V loňském zářijovém čísle Niky jsem popisoval novou varietu střeвиčnicku pantofličku. Tímto článkem bych rád doplnil a dokončil dlouhodobě pozorované výskyty rostlin, které si ještě popis zaslouží. Botanickým pozorováním v oblasti Beskyd, které začalo v 80. letech minulého století Františkem Procházkou a následně mnoha dalšími botaniky, bych velmi rád dokončil problematiku barevně se odlišujících prstnaticů, které se vyskytují především v oblasti od Vsetína po Oravu.

Nově popsané formy rostlin:
***Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó subsp. *fuchsii* f. *beskydica* Chmiel**
***Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) Hunt et Summerh. subsp. *majalis* f. *beskydica* Chmiel**

Obě rostliny jsou vizuálními znaky i dobou kvetení shodné s již popsanými „mateřskými“ druhy rostlin, tedy *Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó subsp. *fuchsii* (dále jen prstnatec Fuchsův) a *Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) Hunt et Summerh. subsp. *majalis* (dále jen prstnatec májový). Proto zde není zapotřebí další popis, který je dohledatelný v odborné literatuře. Co je na rostlinách tak výjimečné a odlišné oproti jiným rostlinám téhož druhu, je výrazná barevná odchylka květů. Květy jsou u obou popisovaných forem bílé s jemně fialovým lemováním po okrajích. U některých barevných forem je zcela potlačeno zabarvení či tečkování pysku. Pak takoveto rostliny působí téměř vyhraněným dvojbarevným dojmem. V populacích prstnatec Fuchsova bývá zastoupeno na lokalitách odhadem 0-20% jedinců. U prstnatec májového je tento počet výrazně menší, odhadem 0-2%. Jedinci (zvláště prstnatec

májového) jsou velmi výrazní a tím i nápadní tak, že je jako první spase lesní zvěř, což brání jejich většímu rozšíření (rostlina se nevysemení). K barevné odchylce došlo nejspíše křížením obou popisovaných „mateřských“ druhů prstnaticů v hodně dávné minulosti. U následných potomků se zachovala pouze barva, která byla nejspíše pro dané jedince dominantní. Druhou možností, proč je barva květů tak odlišná, by mohlo být to, že došlo k opylení bíle kvetoucích jedinců (kteří jsou na lokalitách taktéž zastoupeni) s jedinci s klasickou fialovou barvou, přičemž vývojem (vlivem dominantních genů) tato pozměněná forma barvy květů rostlin získala převahu. Přesnější analýzu by případnému zájemci o danou problematiku poskytla až genetická analýza. Ta však pro tento popis není podstatná, popisují pouze viditelné – barevně jasně odlišné formy rostlin, které se v oblasti Beskyd stabilně vyskytují již řádku let. Zkoumáním na jiných lokalitách (i v jiných státech a pohořích) jsem neobjevil obdobné rostliny. Obecně je barevná variabilita prstnaticů, zvláště prstnatec Fuchsova, velmi častá. Ovšem rostliny v Beskydech jsou jasně identifikovatelné, a proto stojí za vyčlenění a označení. Nově popsaným

Description:

***Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó subsp. *fuchsii* f. *beskydica* Chmiel;** *The plant is 15-60 cm high, the stem is straight, the longest leaf of the plant is 4-5,5 (-6.5) x longer than wide, leaves are spotted, blooms in June and July, flowers are white with fine purple trim around edges, the fruit is a capsule.*

***Dactylorhiza majalis* (Reichenb.) Hunt et Summerh. subsp. *majalis* f. *beskydica* Chmiel;** *The plant is up to 50 cm high, leaves are often spotted – 70% of individuals in the population, blooms from May to July, flowers are white with fine purple trim around edges, the fruit is a capsule.*

v tomto článku. Rostliny jsou monitorovány a doložitelné pomoci kvalitních fotografií a makrofotografií, kde lze oproti klasické herbářové položce doložit barvu květů, což je jediná odchylka oproti klasickým formám rostlin. N

